

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 119. — STEV. 119.

NEW YORK, MONDAY, MAY 22, 1933. — PONEDELJEK, 22. MAJA 1933.

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

ŠTIRI DRŽAVE SO ODOBRILE MUSSOLINIJEV PAKT

EVROPSKA MIROVNA POGODBA BO SKOROGOTOVO ŽE DANES SOGLASNO POTRJENA V ŽENEVI

Neformalni sprejem se je završil v Rimu. — Pogodbe, ki so bile sklenjene po vojni, bodo najbrž revidirane. — Nemčijo je zastopal minister Goering. — Ozračje za svetovno gospodarsko konferenco je izčiščeno. — Pogajanja glede Mussolinijevega načrta so se vršila dva meseca.

RIM, Italija, 21. maja. — Francija, Anglija, Nemčija in Italija so danes neformalno odobrile Mussolinijev pakt štirih velesil. Cilj tega pakta je, za jamčiti Evropi že vsaj za deset let mir.

Mussolinijev pakt bodo jutri podpisali v Zenevi: angleški zunanji minister Sir John Simon, francoski zunanji minister Paul-Boncour, nemški delegat Rudolph Nadolny in zastopnik Italije, baron Aloisi.

Formalni podpis se bo pozneje završil v Rimu.

Angleški poslanik Sir Ronald Graham in francoski poslanik Henri de Jouvenel sta po dolgotrajnih posvetovanjih z ministrskim predsednikom Mussolinijem brzojavila končno besedilo pakta svojim vladama.

Nemški državni minister Herman Wilhelm Goering, ki je eden prvih sodelavcev nemškega državnega kanclerja Hitlerja, je odobril besedilo pogodbe, predno se je danes podal z letalom v Nemčijo.

Poslanica predsednika Roosevelta, ki jo je naslovil na vse države, je dobila v tem paktu močno oporo. Ozračje za svetovno gospodarsko konferenco, ki se bo vršila prihodnji mesec v Londonu, je s tem precej razjasnjeno.

Sporazum glede Mussolinijevega pakta je bil dosežen po dva meseca trajajočih pogajanjih.

Dne 21. marca je odpotoval iz Rima angleški ministrski predsednik MacDonald, zatem ko se je dva dni posvetoval z Mussolinijem o načrtu.

Najbolj značilna točka v paktu je tista, ki predvideva možnost revizije mirovnih pogodb. Revizija se pa bo morala završiti edinole potom Lige narodov.

BERLIN, Nemčija, 21. maja. — Hitlerjeva vlada je vzela z velikim zadovoljstvom naznanje Hitlerjevo poročilo o neformalnem sprejemu Mussolinijevega pakta.

Neki vladni zastopnik je poudarjal dejstvo, da se je sporazum završil skoro brez vsakega ugovora udeleženih držav. K temu sta največ pripomogla predsednikova poslanica in pa govor, ki ga je imel zadnje sredo nemški kancler Hitler.

PARIZ, Francija, 21. maja. — Informalni sprejem Mussolinijevega pakta, kojega besedilo je bilo danes brzojavljeno iz Rima, predstavlja prvi korak k pobotanju med evropskimi narodi.

Sodelovanje med štirimi evropskimi velesilami bo Evropo v moralnem oziru zelo zadovoljilo.

Ministrski predsednik Daladier je prejšnji teden na kabinetni seji z vso vneto zagovarjal sprejem Mussolinijevega načrta, pod pogojem, da bo izvajanje strogo v okvirju Lige narodov, češ, da zamorejo biti edinole na ta način zajamčene pravice malih držav.

WASHINGTON, D. C., 21. maja. — Dejstvo, da so evropske države odobrile Mussolinijev načrt, smatrajo tukajšnji vladni uradniki za znamenje, da se širi harmonija med narodi.

O uspehu svetovne gospodarske konference in razorožitvene konference ni nobenega dvoma več. V splošnem je pa Mussolinijev načrt povsem evropska zadeva, za katero nima ameriška vlada nobenega nadaljnega aktivnega zanimanja.

Roosevelt je stavil svoje pogoje

ODGOVORI NA ROOSEVELTOVO POSLANICO

Kalinin je odgovoril predsed. Rooseveltu. — Obljubljiva pomoč Rusije. Zavzema se za nenapadalna načela.

Moskva, Rusija, 20. maja. — Predsednik osrednjega izvrševalnega odbora Unije socialističnih sovjetskih republik, Mihael I. Kalinin je odgovoril na poslanico predsednika Roosevelta v angleškem jeziku. Kalinin zagotavlja Rooseveltu, da bo sovjetski narod "toplo odgovoril" na njegov poziv za političen in ekonomičen mir ter je obljubil, da bo sovjetska vlada udeležena na razorožitveni konferenci v Zenevi in svetovni gospodarski konferenci v Londonu.

Nadalje zatrjuje Kalinin, da se sovjetska vlada že deset let trudi za razorožitev vseh držav in za preprečitev vojne med državami. Sovjetska vlada je v ta namen sklenila že z mnogimi državami nenapadalne pogodbe; vsled tega je sovjetska vlada samo vesela, da se je Roosevelt zavzel za to idejo. Tudi v gospodarskem oziru je Rusija v Zenevi že predlagala, da države ne bi tekmovali med seboj. In v tem smislu bo sovjetska vlada tudi v bodoče nadaljevala svojo politiko.

Japonski cesar je poslal naslednji odgovor:

— V moje roke je 17. t. m. prišla po brzojavu poslanica, katero ste vi kot načelnik ameriške vlade naslovili na mene. Zahvaljujem se vam za to sporočilo, ki je navdahnjeno z željo, da se zagotovi mir sveta in da se premaga splošna depresija. Ukazal sem, da je bila ta poslanica izročena vladi v resen pretes.

Kitajski predsednik Lin Sen pravi v svojem odgovoru na Rooseveltovo poslanico, da je kitajski narod prepričan, da je svetovni mir mogoč le s sodelovanjem vseh narodov, da se vsak napad prepreči. Preprečiti pa ga je mogoče ne samo z omejitvijo oboroževanja, temveč s skupno obljubo ne napadati tujega ozemlja. Tudi gospodarski položaj je mogoče izboljšati samo s skupnim dogovorom in skupnim sodelovanjem vseh držav. Kitajska je pripravljena udeležiti se razorožitvene konference v Zenevi in gospodarske konference v Londonu.

Predsednik Lin Sen se pritožuje, da je sovražnik prekorajčil meje Kitajske in se še vedno nahaja v njenem ozemlju. Vsled tega ne more biti nobena druga država bolj vesela, kot Kitajska, da se vse države zaobljubijo in zavežejo, da ne bodo napadale ena drugo. Kitajska bo z vsem svojim vplivom delovala v smislu Rooseveltovih nasvetov in načel.

ČIKAŠKI UČITELJI SO DOBILI PLAČO

Chicago, Ill., 19. maja. — Mestni učitelji so po dolgem času prejeli trimesečno zaostalo plačo. Dobili so plače za mesec oktober, november in december v skupnem znesku \$10.204.349.

Šolski odbor je dovolil izplačilo te vsote, ker je mesto prodalo terjatvene certifikate za davke. Certifikate so večinoma kupile banke.

DR. KLEPPER JE POBEGNIL NA FINSKO

Bivši pruski finančni minister je pobegnil na Finsko. — Vlada je zaplenila vse njegove premoženje.

Helsingfors, Finska, 20. maja. — Bivšemu pruskemu finančnemu ministru dr. Klepperju, ki je socialist in je pred zasledovanjem nazijev pobegnil na Finsko, preči izročitev, ker ga zahteva nemška vlada, dolžec ga, da si je prisvojil javni denar ter je s tem denarjem podpiral sovražne naklepe proti nemški politiki.

Dr. Klepper zavrača te obdolžitve, trdeč, da je pruski državni zbor že lansko leto zadevo preiskal in ga razglasil za nedolžnega. Finska vlada ga noče izročiti Nemčiji, ker se zanj posebno zavzemajo finški vodilni finančniki.

Z njegovo ženo in otroci je nemška vlada zelo brutalno postopala ter je cela družina pribežala na Finsko.

Nazijci so preiskali Klepperjevo stanovanje, so razbili pohištvo in strgali papir s sten v namenu, da najdejo kaj vrednostnih papirjev, dasiravno je pruska vlada že prej zaplenila ves Klepperjev denar. Preiskava je bila tako temeljita, da bo v celoti celo zapestno uro otrokove "punčke".

Dr. Klepper, ki je brez vseh sredstev, živi s svojo družino pri nekem odličnem finskem bankirju.

ZA ZNIŽANJE PRIDELKA PŠENICE

Ženeva, Švica, 18. maja. — Delegati štirih, poglavitnih držav za pridelovanje pšenice so se pogodile, da znižajo za eno leto pridelek pšenice za 10 odstotkov, da bi s tem bil rešen svetovni žitni problem.

Ta dogovor, katerega so sklenili delegati Združenih držav, Kanade, Argentine in Avstralije, bodo delegati še poslali svojim vladam v odobritev, predno bo predložen gospodarski konferenci v Londonu.

Po tem dogovoru so se države zavezale, da bodo omejile pridelek pšenice, da bodo razprodale doseđanje zaloge in da bodo vzdržavale izvoz v evropske države.

Argentina in Avstralija sta privolili v ta dogovor pod pogojem, da Združene države in Kanada doženeta svoje zaloge pšenice in kako jo nameravata spraviti v promet.

BREZ DELA NI JELA

Concord, N. H., 19. maja. — Petdesetim brezposelnim v Lebanonu proti zaporna kazen, ker so se pripravili z mestnimi uradniki zaradi mestne podpore. Predsednik mestnega odbora Joseph Perley je rekel, da bo vsakdo, ki ni ma dela, zaprt, ako ne bo delal za mesto proti plačilu v živežu, obleki in denarju.

Mesto Lebanon ima 7000 prebivalcev; 1200 med njimi jih je živel z mestno podporo. Ko je prišel ukaz da mora vsakdo delati za mesto, se jih je petdeset uprlo. Aretirani so bili trije njihovi voditelji.

HITLER JE PRECEJ POPUSTIL

Dr. Frank ni govoril po radiju. — Poklican je bil v Berlin. — Avstrija vztraja na svojem stališču.

Dunaj, Avstrija, 20. maja. — Ako bo zmrtna zunanja politika, katero je oznanil nemški kancler Hitler v svojem govoru v državem zboru, veljala tudi za Avstrijo ali pa bo njegova politika postopala z Avstrijo kot nemško provinco, kar zahtevajo nemški fašisti, je vprašanje, za katero se Dunajčanje zelo zanimajo.

Dosedanja znamenja kažejo, da se bo Hitler odločil za prvo smer. Bavarski justični minister dr. Hans Frank ni, kot je bilo oznanjeno, govoril po radiju glede svojega izгона iz Avstrije, temveč je bil dr. Frank mesto tega poklican v Berlin, da se posvetoje s svojim voditeljem. Nemško časopisje o tem ni mnogo razpravljalo.

Ako bi nemški fašisti vsiljevali svojo politiko majhni Avstriji, bi Hitlerjev govor, v katerem je zatrjeval dobro voljo proti celemu svetu, bil brez vsake vrednosti. Tudi najzagrizenejši Nazijci so najbrže izprevideli, da je dr. Frank napravil Hitlerjevi politiki v Avstriji več škode kot pa koristi.

V vsakem oziru kaže, da bo Dollfusova vlada saj za sedaj imela opraviti z narodnim socializmom, ali "narodnim boljševidom", kakor se rajši imenuje, kar pa pomeni samo notranjo nevarnost.

Avstrija je pokazala odločno svojo narodnost s tem, da zahteva od svojih uradnikov novo prisrge zvestobe do vlade, da pošilja svojim poslanilstvom vojaške atašeje, da so avstrijski delegati dvakrat glasovali proti nemški zahtevi po oborožitvi v Zenevi in slednjic žiti, da bi se izgnala nemškega ministra iz dežele.

Ako se hoče Avstrija odbržati kot samostojna država, se mora o prijeti kake določne politične smeri: iskati si mora zavaznic. Pri tem pride v poštev Ogrska ali pa Malantana V katero smer se bo obrnila, je odvisno od Italije, v koliki meri bo skušala preprečiti kako zvezo.

Tako je tudi Ogrska postavljena pred dve možnosti: ako noče, da bi avstrijske čelade stale ob njeni meji, mora delovati skupno z Avstrijo, ali pa bo potisnjena v naročje Male antante.

Ogrski ministrski predsednik Goenboecs je v nedeljo v svojem govoru izjavil, da je pripravljen posvetovati se z zunanjimi ministri Male antante in da upa doseči gospodarski sporazum. O tem bo tudi najbrže razpravljala konferenca Male antante konec maja v Pragi.

ŠTRAJKARJI NOČE JO JESTI

Varišava, Poljska, 20. maja. — Vsled spora zaradi plač v neki tovarni za umetno svilo je pričelo 3500 poljskih delavcev gladovno stavko. Delavci ostanejo dan in noč v tovarni in nočejo ne jesti ne delati.

POSEBNE ODREDBE BODO ZAJAMČILE DRŽAVAM VARNOST

ZENEVA, Švica, 20. maja. — Predsed. Roosevelt bo na razorožitveni konferenci pozval evropske države, da store odločne korake za razorožitev. V povračilo za to bodo Združene države postavile posebne odredbe, po katerih bodo države varne proti vsakemu napadu.

TIENTSINA NE BODO POŽGALI

General Yu noče uničiti mesta. — Japonci naj ga zavzamejo, ako ga hočejo. — Sovražni aeroplani nad mestom.

Tientsin, Kitajska, 20. maja. — "Nikakor ne maramo izpremeniti Tientsina v pogorišče kakor lansko leto predmestje Šanghaja. Ako hočejo Japonci zavzeti mesto, naj ga zavzamejo". — je rekel general Yu Hsueh-čung z ozirrom na prejšnje poročilo, da nameravajo Kitajci požgati Tientsin in Peiping, predno bi obe mesti predali Japoncem.

Nad mestom je letelo 17 japonskih aeroplanov. Kitajci so streljali na nje, toda nobeden ni bil zalet. Trije aeroplani so leteli nad mestom Tungčov, 13 milj od Peipinga in trije nad Lutai, 30 milj severno od Tientsina.

General Yu ima 80.000 vojakov; njegov glavni stan je v Tientsinu. Zelo napet položaj pa je nastal v Peipingu, ker je nek Kitajec napadel japonskega vojaka v japonskem poslanilstvu. Kitajec je skočil iz avtomobila ter je s sabljo udaril japonskega vojaka po glavi in ga nevarno ranil, toda vojak je zgrabil napadaleca, katerega ima sedaj v oskrbi japonsko orožništvo.

Japonci so takoj v poslanilstvu postavili močnejšo stražo ter so takoj poklicali vojaške oklopne avtomobile z vojaštvom in municijo. Japonski poslanik Nakayama je izjavil, da položaj ni resen in da ne smatra, da bi bila pri tem kriva kitajska severna armada, temveč rodoljubni dijaki, vsled česar se mora poslanilstvo zavarovati proti sloničnim dogodkom.

Po tem napadu je bilo po mestu napadenih več Japoncev, vsled česar je poslanik pozval vse Japonce, da iščejo zavetje v poslanilstvu.

Japonski poveljnik se je zgledil pri vojnem ministru generalu Ho Ying-čingju in zahteval, da kitajske oblasti dajo zagotovilo, da umikajo se kitajski armali ne bo dovoljen priti v Peiping.

Ameriški generalni konzul v Tientsinu F. P. Lockhart je obvesti Amerikance, da je vsled vojne nevarnosti v okolici Tientsina za nje primernejše, ako zapuste svoje domove in si poiščejo zavetje v tujih koncesijah.

Japonci izjavljajo, da so japonske čete zavzele Šanha, nedaleč severovzhodno od Peniinga, vsled česar je kitajska armada južno od Miyuna v nevarnosti, da bo obkoljena. Veliko število beguncev prihaja na vozovih, tovornih avtomobilih in peš v Tientsin in tuje koncesije. S seboj nosijo vse, kar so mogli vzeti s seboj.

Glede pogojev za premirje v severni Kitajski pravi poveljnik ja-

Rooseveltov osebni odposlanec Norman N. Davis bo konferenci podal najvažnejšo izjavo, ki je še kdaj bila predložena na burnih sejah razorožitvene konference.

Predsednik Roosevelt je po kablu sporočil Davisu, kako daleč so pripravljene iti Združene države glede svoje obljube za varnost. Najprej pa mora Evropa uničiti vse ofenzivno orožje.

Na zadnji seji konference je švicarski predsednik Giuseppe Motta pozival Združene države, da rešijo konferenco s tem, da naznanijo, v kaki rasežnosti bi sodelovale pri jamstvu za varnost.

Gledajoč na ameriškega delegata Hugh Wilsona, je rekel Motta: — Naj Združene države oznanijo rešilno besedo!

Motta je rekel, da je najprej treba natčno dognati, kdo je napadalec in kake korake je treba napraviti, da se napadalec vstavi. Varnostna komisija je že sprejela ruski predlog, za določitev napadaleca, kar odobruje tudi predsednik Roosevelt. Napadalec bi bil označen, kot sledi:

1. Ako država napove vojno.
2. Ako vpadе v ozemlje tuje države brez napovedi vojne.
3. Ako postavi pomorsko blokado.
4. Ako bombardira ozemlje sosednje države.
5. Ako izkrea ali postavi, normalno, vojaško ali zračno silo v kaki drugi državi brez dovoljenja.

VELIK DOHODEK OD PIVA

Washington, D. C., 19. maja. Zvezni davčni urad naznanja, da je vlada v aprilu, ko je bilo zopet dovoljeno prodajati pivo, sprejela na davkih za pivo \$9.139.688.

Ker je bilo pivo dovoljeno šele proti koncu prvega tedna v aprilu in so nekatere države še pozneje dovolile prodajati ga, davčni uradniki pričakujejo od piva za celo leto več davkov kot pa 150 milijonov dolarjev, kar je davčna uprava pričakovala.

Država New York je plačala največ davkov, namreč \$2.111.500. Nato pridejo države: Wisconsin \$1.280.142, Pennsylvanija 1 milijon 205.592 dolarjev in Illinois \$706.083.

pionske garnizije v Tientsinu, generalni poročnik Kotaro Nakamura, da je nek kitajski voditelj sestavil naslednje predloge:

1. Vstanovitev neodvisne severno-kitajske vlade pod vodstvom Japoncem prijaznih kitajskih voditeljev.
2. Vstanovitev neoborožene pokrajine v severni kitajski, od koder bi se kitajska armada unaknila. Japonci pa bi ostali v svojih sedanjih postojankah.
3. Odstranitev iz severne Kitajske vseh viditeljev, ki se upirajo Japoncem in ki podpirajo vlado v Nankingu.
4. Japonci pravi poveljnik pa pravi, da teh pogojev ni mogoče sprejeti, dokler jih ne predložijo kak vpliven vojaški voditelj.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIH. ZOŠČENKO:

SVETA DOLŽNOST

Ker stojim na straži v duhu etrantskih proletarskih načel, ki jih moramo braniti celo do zadnje kaplje krvi, mi narekuje to prijava sveta državljanska dolžnost. Javiti vam moram, tovariši miličniki, da je stanovanje števil. 10 na glasu radi predaje prepovedane alkoholne pijače, ki jo najbrž skuha lastnica omenjenega stanovanja, gospa Gusjeva, lastnoročno. S tem oškoduje državno samoprodajo in poleg tega nikoli ne daje na up. Če boste imeli samo eno kopejko premo denarja, vas že surovo suje iz veže ven na hodnik, kar je seveda prestopke zoper osebnost, v ustavi zajamčene pravice.

Razen tega mi narekuje ista sveta dolžnost, da je na glasu radi prodaje iste prepovedane pijače, t. z. "samogona", stanovanje števil. 3. Razlika je samo ta, da devljevo v tem primeru v samogon pomarančne lupine, najbrž zaradi okusa in penec se pijače, kar ima jako slabo posledice za želodec. Na up seveda tudi nikoli ne dajejo. Zjokal bi se človek, tako so neumljeni!

Državljanke, ki izvršuje to prepovedano črt, pusti vse odjemalce čakati pred nosom, če se kdo zani- ma ali pazi pri izdelovanju na potrebo snaga. Med tem ima v ome- njeni kuhinji kužka, znamke "koder", ki napada kupce in jih griže v nože. Ta koder, da bi ga vrag, je tudi mene pograbil za nogo. Ko pa sem dvignil prazno steklenico, da bi s popolno pravico sunil tega kodra, mi jo je njegova lastnica strgala iz rok in zavpila:

"Vzemij svojo posodo nazaj, živina!" Tako je dobesedno rekla. "Ničesar ne boš pri meni dobil, če udrihaš po nedolžni živali."

Med tem je zanesljivo dokazano, da ga sploh nisem udaril, temveč sem le dvignil steklenico v obrambi- vi v zrak.

"Kaj pravite, vi, socialno škodljiva državljanka?" sem rekel. "Nisem niti lasa skrivil vašemu kužku. Zdjaj se morate vsekakor opravičiti. Res ne gre, da bi ogrozil vaš popadljivji kužek hlače in čevlje kupcev."

Samo to sem rekel omenjeni državljanki, a mi je kljub temu vrgla denar nazaj, in sicer tako, da je padel pod stredilnik. Obležal je na tleh, a kužek ga je oslinil in me ni pustil blizu. Zjokal bi se človek!

Šele zdaj, v sili, sem kužka sunil z nogo, kar tudi pošteno priznam. A storil sem to samo, da bi pobral denar. Ugotovil sem tudi, da je bil en rubeljski bankovec ves slinast in je bilo zopetno vzeti ga v roke. A drugemu bankovcu je odgrizel kužek tekočo stevilko, in mi ga ne nara- zamenjati nobena podružnica državne banke. Zjokal bi se človek!

Samo v odgovor na to izzivanje sem kodra sunil v prsa, kar tudi odkrito priznam. Takoj potem sem zapustil stanovanje.

Kljub temu me od tedaj omenje- na socialno kvarna državljanka ne pusti v svoje stanovanje. Nasprot

no ima vrata stalno zaklenjena. Ko- likokrat sem poskušal priti noter, a vedno so bila z verižico zaprta. Razen tega ima tista ženska zopno navado, da ni vedno pljuva v obraz, čim noter pogledam. Ko sem zad- njic dvignil roko, da bi jo v plači- lo za pljuvke oplazil po glavi, se je menda prestrašila in tako urno zaloputnila vrata, da mi je prišče- nila roko v komolec. Moral sem po- tem na ves glas vpiti in pred vrati skakati, a njen koder je notri la- jal name. Zjokal bi se človek, tako se mi je to zamerilo. V dokaz vsega navedenega imam zdravniško spričevalo in tudi rano, ki še vedno krvavi, če na primer brskam po brazgotini.

Razen omenjenih dvomljivih stanovanj moram naznaniti še pivni- co: "Veselo dolino", ki tudi za- služi, da bi jo postava vzela na pi- kico. Tam so mi namreč prisolili za- ušnice in me potisnili v kot. "Če si kozarec potokel, pasja noga, pla- čati ga moraš," so mi rekli. Res- nice pa je, da nikoli nisem potokel nobenega vrča, in sploh ni mo- ja skrb, da bi v krčmi varoval po- sedo. "Jaz nisem vaš nastavljenec, da bi za škodo odgovarjal," sem po pravici povedal. "Pustite me, da bom pojedel klobaso s kruhom, ki sem jo naročil." A namesto te- ga, so me surovo vlekli naprej, do- kler me niso spravili do vrat. Še le potem so me spustili ven, a na- ročena klobasa je ostala na mizi. Zjokal bi se človek!

Naposedl inam še sveto držav-

NESREČNO ZALJUBLJENI

MICHELANGELO

Kadar govorimo o kakšni ženski poleg Michelangela, velikega re- nesančnega genija, smo navajeni mi- sliti na Vittorijo Colono. Toda Michelangelo je bil že skoraj star mož, ko se je seznanil z njo, in ona ni bila nič mlajša od njega. O kak- šni ljubezni med njima ni bilo go- vora. Tudi nam ni znano, v katero žensko je bil umetnik kdaj zaljub- ljen. Da je bil zares zaljubljen, o tem nam govore njegovi verzi, v katerih opisuje dosledno strastni o- genij in solze svoje mladosti.

V nekaterih pesmih govori tudi določno o ženskah, ki jih je ljubil, tako o plavolasi Florentinki, ki jo opeva v nekem pismu na svojoje- brata. Znano pa ni, kdo je bila ta Florentinka in da-li mu je vračala ljubezen, kakor ni znano to tudi o drugih ženskah. Vsebinska pesmi bi kazala na to, da je veliki mož do- življal same nesrečne ljubezni. Za to bi govorilo tudi dejstvo, da je imel telesno poškodbo zaradi ne- kega udara v svojih deških letih zaradi česar se je umikal vsakemu intimnemu zbliznanju z drugim spo- lom. Vsekakor pa se Michelangelo- gotovo ni čutil ustvarjenega za takšno zbliznanje z žensko.

ljansko dolžnost v zadevi v isti hi- ši stanujoče gospodične Varjke Pe- trove. Tudi njo priporočam oblasti, ker izjava njeno obnašanje javno- spodobnost in dokazuje, da je na- slaben glas. Kolikokrat sem jo va- bil na sprehod ali ponujal spre- stvo, toda me je vedno izzivalno zavrnila.

Priporočam tovarišu miličniku, naj takoj zapre vse omenjene osebe ali jih drugače kaznuje po zakon- skih predpisih. Jaz odgovarjam o- sebnost za vsebino te ovadbe in jam- čim, da je popolnoma resnična do- zadnje besede. Kajti stojim na straži v duhu proletarskih načel Zvezne komunistične stranke in sem tudi aktivno udeležen pri pro- tiv-verskem gibanju zoper geslo: — "Vera je opij za neuko ljudstvo!" Čeprav sem zdaj odpuščen iz služ- be in reduciran radi socialistične zavednosti.

Prosim samo še, da ne bi zapri- kršne "Vesela dolina". Zdjaj sem namreč bolan in jo nisem v stanju obiskati. A ko ozdravim, zopet jo bom obiskal. Saj sem zadnjic po- šteno plačal klobaso, a je nisem po- jedel.

PRVI ČLOVEK

Na severu bivše Nemške Vzhodno- Afrike se razprostira neskončno travnato morje Serengeti. Ob nje- govem vzhodnem robu se odpira oldovajska skalna globel. Tja je bila lani odšla posebna nemško- angleška raziskovalna ekspedici- ja in jo po svojih odkritjih poimeno- vala: "Oldoway — globel pračlo- veka".

Ekspedici- ja je odkrila v oldoway- ski globeli "geološki profil" petih zaporednih plasti, druga vrh druge. V vseh so našli znamenite priče iz sivih davnin, tako da je to najpo- polnejši prerez mnogo tisočev let- človeškega razvoja. Ekspedici- ja je zbrala na tisoče kamenitih kije- iz vseh časov kamenite dobe. Našla je ostanke orjaškega povodnega konja in ogromne slonove vekane.

V vrhnji, najmlajši plasti je le- žalo jako dovršeno izdelano orodje mlajše kamenite dobe. Pod njo se našli kije iz starejše dobe in pod le- to orodje, ki je bilo že zelo prepro- sto, kamaj obdelano. In v predzad- nji plasti so odkrili naiznamenitej- še — najstarejše človeško okostje, ki je dozdaj znano. Najprej so me- nili, da izvira oldovayski človek, ki se je nahajal v čepečem položaju, iz novejšega časa. Potem so pa u- gotovili, da je to priča morda sto- tisoč let stare človeške kulture. — Lobanja je visoko razvita in ne ka- žko mladino. Trdo vezano (žival- skega) izvora. In to je najstarejši lik pračloveka.

NAJNEUSTRÁŠNEJŠA ŽENSKA

Po 25 letnem skoro nepretrga- nem življenju v divjini se je vrnila v civilizacijo Avstralka Hunterje- va. Pripeljala se je v Port Davos, kjer se hoče odpoviti. Port Davos leži 250 km izven divjine.

Hunterjeva je živila v pragozdu od svojega 7. leta. Ko ji je bilo 16 let, se je omožila z lovcom na bi- vole. Spremljala je od tega svojega moža na vseh lovskih pohodih ter je delila z njim vse težave in neprijetnosti divjinskega življenja. Večinoma sta živila Hunterja med Marracaiom in Krokodilsko reko. V divjini je rodila Hunterjeva svo- jemu možu pet otrok, ki so vsi pri- šli na svet v hitro zgrajenih kolib- bah, katere sta zakonska tovariša po kratkem bivanju v njih zopet razdrla.

STAROSTNE POKOJNINE IN INOZEMCI

Vprašati je starostnih pokojnin (old age pensions) je letos igra- lo veliko vlogo v državnih legi- slaturah. Izmed 44 državnih legi- slatur, ki imajo letos svoje zaseda- nje, nič manj kot 37 izmed njih razpravljalo o predlogih, tičeočih se starostnih pokojnin. V 14 dr- žavah se je šlo za spremembo že- obstoječih zakonov, v eni državi — Idaho — se je poskusilo od- praviti starostne pokojnine, ali brez uspeha in tudi v dveh ali- treh drugih državah se je poja- vilo slično gibanje za odpravo strastnih pokojnin. brezdvomno vsled splošne tendence za zniža- nje vladnih stroškov. Na drugi strani v 23 državah, ki dosedaj niso imele starostnih pokojnin, se razpravlja o uvedbi istih, in do danes že sedem držav je spre- jelo take zakonske predloge in je prav mogoče, da dve ostali drža- vi — Indiana pridružit, dočim v drugih je bilo že letošnje zaseda- nje zaključeno.

Kar se tiče inozemcev, ne bodo ti imeli nikakih koristi od teh no- vih zakonov, kajti novi zakoni, kakor tudi stari, izvezenci v enem samem slučaju, nudijo pomoč le ameriškim državljanom.

Pred tekočim letom 17 držav je imelo zakone o starostnih pokoj- ninah. Sedmorica držav, ki je le- tos vpeljala iste pokojnine, dvi- gnila je to število na 24. Vzpore- jene po letu, ko so vpeljale sta- rostne pokojnine, države, ki imajo socialne zakone te vrste so: Montana (l. 1923) in Nevada, ki jih je vpeljala istega leta, Wis- consin (l. 1925), Kentucky (leta 1926), Colorado in Maryland (l. 1927), California, Minnesota, Utah in Wyoming (l. 1929), Massa- chusetts in New York (l. 1930), Delaware, Idaho, New Hampshire, New Jersey in West Virginia (l. 1931) in letos Arizona, Arkansas, Indiana, Maine, North Dakota, Oregon in Washington.

Teh 24 držav nudi večjo ali manjšo pomoč postarnim ljudem, ki stanujejo v njihovih mejah. Starost, ki upravičuje do pokoj-

nine, je različna: v 12 državah za- hteva se starost od najmanj 70 let, v enajstih državah zadostuje 65 let in v eni 68. Povsod se zahteva gotovo število let bivanja v do- tični državi, ali doba je različna. V državi Arizona se zahteva 35 let bivanja, dočim v državah Ida- hi, Kentucky, Nevada, New York, Oregon in West Virginia zado- stuje deset let bivanja in v dr- žavah Arkansas in Delaware celo le pet let. V vseh drugih državah, ki imajo starostne pokojnine, za- hteva se bivanje 15 let v isti dr- žavi.

Znesek pokojnine je različen. Za- koni nekaterih države ne dolo- čajo nikake omejitve, ali v veči- ni držav znaša pokojnina največ po en dolar na dan. \$250 na leto je maksimalna pokojnina v drža- vi Kentucky in \$150 v North Da- koti. V Indiani se ne daje več kot \$15 na mesec.

Starostne pokojnine se dajejo le ameriškim državljanom. Le dve državi tvorita izjemo: Arkansas in Delaware. Zakoni teh dveh dr- žav zahtevajo le petletno bivanje v državi in ne napravljajo razli- ke izmed državljanov in inozem- cev. V vseh drugih 22 državah pa je ameriško državljanstvo potre- ben predpogoj. Zakoni držav Ari- zona, Maine, Massachusetts, New Jersey, New York in North Da- kota zahtevajo le, da bodi prošilec ameriški državljan, dočim se je v drugih 16 državah zahtevalo, da bodi prošilec državljan vsaj te- kom zadnjih 15 let. Mnogi so ugo- vorili, da ni prav izključiti ino- zemec od dobrote starostnih po- kojnin. Kajti inozemci morajo bi- ti davkoplačevalci, ravno tako ka- kor državljan. Interesantno v tem pogledu je, da je država Mas- sachusetts uvedla davek \$1 na vse moške, državljan ali inozemec, v starosti čez 20 let v izrečno svrhu prispevanja v sklad za starostne pokojnine.

Izključitev inozemcev iz sta- rostnih pokojnin je tem bolj ob- čutno, ker inozemci tvorijo nepri- meren velik del postarnih ljudi. V

aplošnem se pripoznava, da postaj- jemo prebivalstvo starejših ljudi. Strokovnjaka Warren S. Thomp- son in P. K. Whepton proročujeta, da narastek ameriškega prebi- valstva bo prenehal leta 1975 in ostane potem več ali manj isto. Tedaj bodo ljudje v starosti čez 50 let tvorili 26 odstot vsega pre- bivalstva. Leta 1920 je ta starost- na skupina tvorila le 16 odstot pre- bivalstva, leta 1860 pa le 9 odstot. Stalo pojemajoče razmerno števi- lo rojstev v tej dobi je glavni vzrok za to spremembo. Drug va- žen vzrok je drastična omejitev priseljavanja. Veliko večino pri- seljencev so tvorili odrasli mladi ljudje in oni ter njihovi otroci so mnogo prispevali k mladeniškem- u značaju ameriškega prebivalstva. Imigracije pa takorekoč ni več in tujerodeci tvorijo velik odstotek postarnih ljudi in bodo tvorili čim- dalje večji odstotek, dokler ne iz- umrejo. Razun, ako ne pride do radikalne spremembe naše imigra- cijske politike, bodo tujerodeci leta 1875 tvorili le eno šestnajstinko skupnega prebivalstva mesto ene osminke leta 1920. In je umevno, da ta šestnajstinka se bo ponaj- več našla v starejših skupinah.

Statistike pokazujejo, da tuje- rodeci tvorijo večji odstotek izmed postarnih ljudi kot v razmerju ce- lokupnega prebivalstva. Vzemimo naprimer državo New York. V tej državi so ljudje v starosti čez 65 let tvorili leta 1920: 4.7 odstot vse- ga prebivalcev, leta 1930 pa 5.3 od- stot. V isti starostni skupini pa se je nahajalo leta 1920: 6 odstot in leta 1930 kar 11.7 odstot vsega tu- jerodnega prebivalstva. V nekate- rih državah je še huje. Na primer v Minnesoti so ljudje v starosti čez 65 let tvorili leta 1930 le 6.4 odstot vsega prebivalstva. Ali četrtina tujerodec, živiočih v teh državah, je spadala v to starostno skupino.

Seveda ne vsi ti postarni tuje- rodeci so inozemci, ali precejšnji del istih niso ameriški državljan. Razvidno pa je zadosti, da izklju- čitev postarnih inozemcev, ki bi potrebovali starostne pokojnine, povzročuje nepravilno zapostavl- janje tujerodec. Z malimi izje- mami tujerodeci so siromašni, ko prihajajo v Ameriko in mnogi iz- med njih so navadni delavci. Ako pomisljamo na sedanjo krizo in ne- zaposlenost, si lahko predstavljamo, da neobčajno velik del njih je v skrajni potrebi starostnih po- kojnin.

SMRT PO ODPRAVI

Angleška kr. raziskovalna ladja "Discovery II." se je vrnila po 19- mesečni raziskovalni vožnji zopet v domače pristanišče Falmouth. — Polnih 19 mesecev je ladja plula po antarktičnem vodovju. Vztrajala je tudi v največjem zimskem mra- zu, kar se je zgodilo prvič v zgo- dovini raziskovalnih voženj. Kapi- tan Carey, ki je poveljeval ladji, pa je padel, ko se je bližala ladja o- toku Quessamtu, čez krov. Zaradi bo- leznij je izročil poveljstvo ladje še- preden je zapustila odprava Južno- morje. Carey je padel v temi čez- ograjo in utnil v valovih.

VODNIKOVE KNJIGE za leto 1934 lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1. in knjige Vam bodo poslale naravnost na dom. Naročila sprejema: "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y.

S KRVJO MRTVIH OZDRAVLJENI

Ni vedno lahko najti človeka, ki bi bil privravljen dati svojo kri drugemu zemljanu, ki se nahaja v smrtni nevarnosti, ker je izgubil preveč krvi. Zelo pogosto se na pr. usmiljene sestre same ali pa celo zdravniki v skrajni nu- jnosti ztrčujejo in dajo kri za transfuzijo, samo da bi rešili živ- ljenje bolniku. Pogosto se tudi najdejo ljudje, ki so z oddaja- njem krvi za transfuzijo napra- viili nekaj poklice; seveda si dajo kri tudi dobro plačati.

Vse te okoliščine so napolile ruskega zdravnika Sergeja Judi- na, vodjo moskovske rešilne po- staje, da je prišel na podlagi raz- iskavanj zdravnikov Samovja in Harkova uporabljati za transfu- zijo kri pravkar umrlih. Na rešil- no postajo so prepeljali mladeža inženirja, ki je izvršil samomor, a so ga vendar še v zadnjem tren- utku rešili. Porezal si je namreč žile na vratu. Zgubil je vso kri. Kri, ki jo je Judin vzel običajnim "prodajalcem krvi", ni zadostova- vala za transfuzijo, ker je inžen- ir zgubil preveč krvi. Tedaj je pogumni zdravnik vzel nekemu umrli, ki je v tistem trenutku umrl v bolnišnici radi srčnih kr- čev, okoli pol litra krvi in jo vbrizgal inženirju. Poizkus se je obnesel. Takšno operacijo je ta- isti zdravnik še sedemkrat uspeš- no ponovil. Nato je o svojem us- pehu v posebnem poročilu obre- stil zdravniški kongres v Harko- vu. Nedavno je o tem načinu transfuzije poročal tudi Kirurški- mu društvu v Parizu. Med tem časom se mu je posrečilo na ta način ozdraviti že 130 bolnikov. V nekaterih primerih sa mrlič- Ńu vzeli kri še deset ur po smrti, in je bila še vedno uporabna za transfuzijo. V posebnih posodah se da ta kri šest tednov ohraniti in je še vedno uporabna za transfuzijo, ako ji primešamo citrou- sko kisle soli.

Knjigarna 'Glas Naroda' SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18 Street New York, N. Y.

PESMI in POEZIJE

- Akropolis in Piramide30 broširano50
Azazel, trdo vez1-
Balade in romanze, trda vez1.25
Bob za mladi zob, trda vez40

- Kraguljčki (Uvta)45 trdo vezano80
Moje občutje, (Gangi)1.25
Narcis (Gruden), broš.30
Primorske pesmi, (Gruden), vez.35
Slutne (Albreht), broš.30
Pohorske pesni (Glaser), broš.30

- Oton Zl. Lucič:
Što ugank50
Vijolice. Pesmi za mladost50
Zvonček. Zbirka pesni za sloven- sko mladino. Trdo vezano30
Zlatorež, pravilica, trda vez40

PESMI Z NOTAMI

- NOTE ZA KLAVIR
(Pavčič) Slovenska koračnice:
10 zvezkov. Vesk zvezek po30
8 mladinskih pesmi (Adamčič)50

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIJEJA

- Album slov. narodnih pesmi (Prelovec)50
Šest narodnih pesmi (Prelovec)50

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

- Slovenski akordi (Adamčič):
I. zvezek75
II. zvezek75
Pomladanski odnosi, II. sv.45
Ameriška slovenska lira (Holmar) I.—
Orlovsko himno (Vodopivec)1.20
14 mešanih in mešanih zborov — (Adamčič)45

MOŠKI ZBOR

- Trije moški zbori (Pavčič) —
Indala Glasbena Matica40
Narodna nagrobelica (Pavčič)35
Gorski odnosi (Labarnar 2. sv.45

DVOGLASNO:

- Naši himni50

MEŠANI EDINI:

- Pimnata, II. sv. (Adamčič)45
Trije mešani zbori, Indala Glasbe- na Matica45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVA- NJEM:

- Demovni, (Fooster)40
Indala Glasbena Matica
Gorsko svetlice (Labarnar) čtivo- ro in polno čisto glasno40

MALE PESMARICE:

- St. 1. Srbske narodne himne13
St. 1a. Šta čutiš, Srbine tužni13
St. 10. Na planine13
St. 11. Zvečer13
St. 12. Vasovalc13
St. 13. Podoknica13

PESMARICA GLASBENE MATICE:

- 1. Pesmarica, uređil Hubad2.50
2. Karolske slovenske narodne pesmi (Svilarčič) 1. 2., in 8. sv. skupa1-.

TROGLASNI MLADINSKI ZBOR PRIMEREN ZA TROGLASEN ŽENSKI ALI MOŠKI ZBOR. 15 pesmi. (Pregel)1-.

Mešani in moški zbori (Aljaš) —

- 3. zvezek: Psalm 118; TI veselo polj; Na dan; Divna noč40

6. zvezek: Opomin k veselju; Sve- ta noč; Stražniki; Hvalite Gos- poda; Občutki; Geslo40

7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna lakrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo40

8. zvezek: TI osvečiti jo hoti (me- šan zbor); Prijatelj in sen- ca (mešan zbor); Stojl, solničce stoj; Kmetski bliz40

CERKVENE PESMI

- Domači glas, Cerkvene pesni sa mešan zbor1-.

12. Tantum Ergo (Premrl)50

Mašne pesmi za mešan zbor — (Sattner)50

12. Fango Lingua Tantum Ergo Ge- nitrici. (Forster)50

12. Fango Lingua Tantum Ergo Ge- nitrici (Gerblt)50

Hvalite Gospoda v njegovih svet- nikih, 20 pesmi na čast svetni- kom (Premrl)40

10 obhajilnih in 2 v častjov. Sv- etu Jožistevu (Grum)30

Himna in himnoma St. Jožijah — (Pogachnik)40

Kyrie40

K svetnicih blaginjah / tožba — (Fooster)40

St. Mikulaj40

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. V sled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovolje- nja, polne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje po- trebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljanji naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavlja- mo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

***** ADVERTISE ***** "GLAS NARODA"

Vsakourstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DEDŠČINA ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

25 Evine oči so nekoliko nemirno plavale po travniku, ki je ležal med gozdom in vilo, in ki je bil poln cvetja. Četudi ni občutila nikake ljubeznivosti, ji je vendarde bilo malo tesno pri sreči, ko je izvedela, da Jolanda sama hodi po gozdu z Ralfom in je imela nemoteno priložnost vsiljevati mu svojo naklonjenost. Toda dolgo se ji ni bilo treba vzemirati, kajti takoj nato prideta oba iz gozda ter gresta čez travnik proti vili. Ko zagleda Jolanda Evo Marijo poleg starega očeta in Henrika, takoj zopet potisne svojo roko pod Ralfovo pazduho.

Zelo sem se utrudila, gospod doktor; prosim, peljite me. In tesno naslonjena nanj koraka proti terasi. Ralf se nekoliko zgane, ko zagleda došle goste. Dvojno mu je bilo neprijetno, da mu je Jolanda dala roko in je šla tako tesno poleg njega. Najrajši bi se je bil otrešel in moral se je zelo premagovati, da tega ni storil. Globoko se oddihne, ko se slednjič more rešiti njene roke. Njegovo srečo pa je bilo zopet mirno šele, ko mu je Eva Marija s svojim ljubeznivim nasmehom podala roko. Tudi Jurij Rodenberg ka pozdravi s prijaznimi besedami. Slednjič pristopi k Henriku, ki je stal nekoliko vstran.

Starega očeta nisem mogel zadržati od tega obiska, gospod doktor; vendar pa upam, da vas ne motimo, — pravi Henrik tiho. — Brez skrbi; vse je opravljeno. Jutri več o tem, — šepče Ralf in nato glasno pozdravi Henrika.

Vsi skupaj pijo čaj; Jolanda prične z Ralfom zelo ljubezniv pogovor. Pri tem bliskajo njene oči zlobno proti Evi Mariji. Ralf Bernd pa se zadržati prav resno in je dal Jolandi le malo povoda, da bi bila vesela svoje zmage.

Eva Marija je dobro opazila, da je Ralf z največjo previdnostjo odgovarjal Jolandinim priljubljenim besedam. Ko po eni uri Jurij Rodenberg z Evo Marijo in Henrikom vstane, se dvigne tudi Ralf, da bi se poslovil.

Morete se peljati z nami, gospod doktor, in izstopite pri tovarni, — pravi Jurij Rodenberg prijazno. Ralf Bernd je stanoval v tako imenovani inženirski hiši, ki je stala tik stranskega vhoda v tovarno, med nekaterimi malimi hišami, v katerih so stanovali poročeni inženirji in drugi uradniki.

Hvalečno sprejme Ralf povabilo. Ko se poslovil od Mertensa, mu Mertens tiho reče: — Torej največja molčečnost v zadevi, o kateri sva govorila, gospod doktor.

Prav gotovo, gospod ravnatelj. In storili boste vse, kakor sva se dogovorila? — Ničesar ne bom pozabil.

Jolanda gre poleg Evi Marije do avtomobila in ji zašepče: — Bila je nebeska nedelja, Eva Marija. Doktor Bernd je očarljiv človek. Ne moreš si misliti, kake poklone mi je delal tekono izprehoda. Z vsa silo gre v ogenj.

Eva Marija je videla Jolandin namen, toda zaradi tega ni bila ozlovoljena. — Potem ti pa je gotovo hudo, da ga bo sedaj stari oče odpeljal! — jo vpraša in se pri tem celo smeje.

O, ne; veš, ne verjamem, da bo še kdaj priložnost, da bova popolnoma sama, kajti mama se zelo boji, da bi bilo to proti mojemu glasu. Mama je zelo nazadnjaška. Toda oba bova že skrbela za to, da se kdaj sama dobiva.

Jolanda je hotela Evi Mariji zadati sunek v srce, toda Eva Marija ostane popolnoma zbrana in mirna.

Ralf, ki je stal pri avtomobilovih vratih, gleda obe mladi dami. Njegovo srce mu glasno utripa, ko ga Eva Marija pogleda. Eva je imela svoj klobuk za trak obešen na roki in solnčni žarki so se mogla nemoteno igrati s plavimi lasmi, ki so v mehkih kodrih objemali njeno glavo. Kako mladostno lepa je bila njena prava ženska postava v primeri s suho Jolandino moško postavo. Zelo neugodno je bilo za Jolando v primeri z Evo Marijo, ker je kadila cigareto in drzno pihala dim od sebe.

Jurij Rodenberg se poslovi od svoje hiere, kateri je bilo zelo žal, da ni bilo Egonova doma in ni mogel skupno z drugimi doživeti prvega obiska starega očeta.

Toda Artur ne mara, da bi velikokrat prihajal domov. — Ne, ne, dijak mora imeti nekaj svobode in se ni treba vedno vrtiti okoli družine, — pravi Mertens s svojim priljubljenim nasmehom.

Jolanda se še nekoliko razgovarja s Henrikom, čegar močna mladeniška postava je morala ugajati vsakomur.

Moj Bog, Henrik, mislim, da se debeliš, — pravi Jolanda zaničljivo.

Nikar ne skrbi za mojo postavo, rajši se potruji, da dobiš malo masti, da bomo saj vedeli, da si dekle, ne pa fant, — pravi Henrik malo pikro.

Jolanda zamahne z rokama, nato pa se zadovoljno pogladi po suhih bokih.

Za božjo voljo, ali naj bom tako debela, kot je Eva Marija? Malo bolj se morata baviti s športom.

Eva Marija se tem besedam zasmije. — Do sedaj me mast še ne teži. Jo, in tudi nočem imeti tako tanke postave kot trska.

Pri tem pogleda Ralfa Bernda, v čegar očeh opazi tako vroče občudovanje, da bi mogla dvomiti, kateri bi odločil prvo nagrado za lepoto.

K sreči Jolanda ni opazila tega pogleda. Bila je zadovoljna, da je na svojo sestrično stresla nekoliko svoje zlobnosti. Od Ralfa se pošlovi s "smart shakehand".

Ralf pomaga staremu gospodu in Evi Mariji v avtomobil, sam pa sede spredaj poleg Henrika, ki je zopet vozil. Jolanda je hotela Ralfu še nekaj povedati, toda Henrik je tako naglo poznal, da njunih besed ni bilo mogoče slišati. Za Henrikom se zavpije "nesramnež", toda tudi ta beseda ni prišla na svoj cilj.

Ralf se je prepričal, da je bila ta kratka vožnja z avtomobilom njegov največji dobiček istega dne, kajti mogel je slišati glas Evi Marije in občudovati njen krasni obraz, kadar se je nekoliko ozrl čez ramo. Samo žal mu je bilo, da je bila vožnja tako kratka. Toda pričačovalo ga je še veliko veselje.

Ko se je avtomobil vstavil pri stranskem vhodu v tovarno in je Ralf izstopil, mu pravi ob slovesu Jurij Rodenberg:

Upam, da boste prihodnji tudi nam darovali kako pristo nedeljo, gospod doktor. Večernih zabav si še ne sem privoščiti, drugače bi zopet povabil gospode inženirje, toda to moram še odločiti, da se še bolj pokrepim; toda vašo prijetno družbo si izgovorim za eno nedeljo popoldne. Ali vam je prav drugo nedeljo? Eva Marija, saj ti smem povabiti v hišo gosta?

Z lahnim nasmehom je opazil stari gospod, da so Evine in Ralfove oči pri njegovih besedah zažarele.

(Dalje prihodnj.)

DELOVNI ČAS V FRANCJI

Francoske trgovske zbornice so se odločno izrekle proti 40-urnem tedniku in to iz istih razlogov, ki jih navajajo vsi kapitalisti na svetu. Pravijo namreč, da bi razna podjetja radi večje režije propadla in bi se s tem le povečalo število brezposelnih. Poljedelski delavci bi še v večjih množinah kot dosedaj, silili v mesta in industrijska središča in s tem pomnožili vrste proletarijata, in sicer radi tega, ker bi prejeli v industrijskem delu za 40-urno tedensko delo isto plačo kot jo dobijo sedaj za 80-urno tedensko delo v poljedelskem delu. S tem bo pa nastal pomanjkanje poljedelskih delavcev, ki je v Franciji že itak občutno — saj potrebujejo letno okoli dva milijona inozemskih delavcev za obdelovanje svojih polj — in se bodo cenje poljskih proizvodov dvignile še bolj. Zastopniki trgovskih zbornic pozivajo francosko vlado, naj nastopi proti uvedbi 40-urnega tednika. Tudi so ti zastopniki protestirali proti temu, da bi se vprašanje skrajšanega delovnega časa ševalo mednarodno, to je po mednarodnem uradu dela.

V nasprotju s trgovskimi zbornicami pa se je jasno in odločno izjavila za 40-urni tednik Zveza strokovnih organizacij, ki je vložila na francosko vlado nujno zahtevo za uvedbo skrajšanega delovnega časa.

Važno in poučno bo, če si ogledamo sedanji delovni čas francoskega delavstva. V Franciji dela čez 48 ur 61% delavstva, od 40 do 48 ur 18%, manj ko 40 ur tedensko pa le 21% delavstva. Manj ko 40 ur se dela v industriji žlahtnih kovin ter v nekaterih rudnikih. V letu 1932 se je delovni čas v primeri z letom 1931 celo podaljšal. V letu 1931 je namreč delalo čez 48 ur samo 57% delavstva, v letu 1932 pa že 61%. Zato pa ni čudno, če stiska vedno bolj narašča in je vedno več brezposelnih.

Več francoskih poslancev je izdelalo osnutek zakona za pobijanje gospodarske krize, v katerem je tudi govor o skrajšanju delovnega časa. Osnutek pravilno poudarja, da obstoja najvažnejši problem v tem, kako na novo oživiti in dvigniti kupno moč naroda, ki je padla radi mehanizacije dela, kako vzpostaviti ravnotežje med ročnim in strojnim delom. Rešitev tega problema: zopet skrajšani delovni čas brez istočasne znižanja plač. Postavlja pa ta osnutek tri načela. Prvo načelo je, da naj se skrajšanje delovnega časa nanaša predvsem na tisto industrijo, pri kateri je radi mehanizacije izgubilo delo kar največ delavstva. Drugo načelo pravi, da je to skrajšanje le prehodnega značaja; tretje pa, da naj vseh stroškov, posebno v manj odvisnih industrijah, ne nosijo le podjetniki, temveč naj jih nekaj nosi tudi država. Osnutek je bil predan parlamentarnemu odboru za delavska vprašanja, da ga prouči.

USPEŠEN ŽENITBENI SLEPAR

Parizani so te dni doživeli senzacijo, kakršna se ne ponavlja čestito niti v velemestnem življenju. Gre za poročnika Davida, potomeca odlične proforske rodbine, ki ima tudi sam več častnih nalovov, katere si je pridobil z univerzitetnimi študijami.

Nemčija je l. 1924 izročila Davida zaradi ženitbenih sleparij. Francosko sodišče v Rennesu ga je tedaj obsodilo na pet let ječe. Ko je odsedel kazen, je objavil v pariških listih študijo o francoskih in italijanskih trdnjavah, ki je bila tako strokovno napisana, da so vsi iskali pisma med visokimi vojaškimi dostojanstveniki francoske vojske. S tem člankom si je mož zopet utrl pot v odlično družbo. Vdova po nekem polkovniku mu je "iz simpatije" zapustila pol milijona frankov gotovine in velika imetja v Indokini. V dobrem letu pa je David pognal zapuščino. V Biarritzu se je nato seznanil z neko žensko, kateri se je predstavil za kabinetnega šefa Aristida Brianda. Ta dama mu je zaupala 560.000 frankov, katere je zapravil do zadnjega centima. Z zadnjimi franki te vsote se je peljal v Ženevo, kjer se je kraljice njegovega sreča želega seznaniti z njegovim "šefom" Briandom.

Pri povratku iz Švice v Pariz je naletel David na novo žensko znanje. Ta ženska je pokazala toliko radodarnosti, da jo je David takoj izkoristil. Prejel je od nje 260 tisoč frankov. Potem se je peljal v Bordeaux, kjer je spoznal v vagonu prijateljico nekega francoskega parlamentarca. Sklenil je z njo na brzo roko pogodbo o dobavi telefonskih aparatov in je s tem za služil 360.000 frankov.

Kmalu po tem dogodku se je naselil v Parizu, kjer se je seznanil s svojo sedanjo mlado ženo. Izvabil ji je 350.000 frankov. Njen oče, sedanji predsednik deželnega sodišča je podjetni don Juan izropal prihranke kakšnega tučata žensk, ki so se mu bile poverile v naivni ljubezni. Ogoljufal je vsako za 5 do 10.000 frankov. Vsaki je obljubil zakon, a ko je imel v žepu denar, je na vse pozabil. Davida so nato aretirali. Kljub vsemu pa mu je ostala hči predsednika deželnega sodišča naklonjena v ljubezni in se je dala te dni z njim poročiti v preiskovalnem zaporu. Pravi, da ni mogla nikakor odnehati, tem manj, ker je medtem že postala mati njegovega otroka.

Vidimo, da se Francija zaveda velikega pomena tega vprašanja in izgleda, da bo ta, sicer tako zelo kapitalistična država, prva uredila vprašanje skrajšanje delovnega časa.

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ROMAN "GRUNT" (Spisal Janko Kač)

kar jih je izšlo po svetovni vojni, ima v zalogi KNJIGARNA "GLASNARODA" Cena \$1.50

MODERNI JERUZALEM

Kdor pozna Jeruzalem iz predvojnih časov, ko je bil še glavno mesto ne posebno velikega kraja in je štel 40.000 prebivalcev, bi ga zdaj težko spoznal, saj je naraslo število prebivalcev na blizu 100.000. Staro mesto je ostali sicer ohranjeno s svojim kozmopolitičnim licem, z rusko cerkvi, z vitkim zvonikom italijanskega samostana na Oljski gori, s francoskim samostanom Notre Dame itd., toda moderno mesto se je raztegnilo proti zapadu od starega s krasnimi poslopji, med katerimi je posebno lepa palača YMCA, velik hotel "Pri kralju Davidu", vladno poslopje, židovska univerza na gori Scopus itd.

Značaj romarskega mesta se ujmika modernemu praktičnemu duhu, ki ga zanašajo v Jeruzalem židovski priselenci. Židje ustanavljajo v mestu najrazličnejše organizacije. Za jaffskimi vrati je nastalo več modernih ulic. Betlehem in Jaffa, ki se imenuje zdaj Tell Aviv, sta postali predmestji Jeruzalema. V Jeruzalemu zaposleni delavci so v dobri uri z avtobusom doma v Jaffi. Ko bo ustanovljena v Jeruzalemu še borza, bodo imeli novo priseljeni židje menda vse, po čemer jim hrepeni srce, od kina do pevskih dvoran, univerze in borze. Borze seveda še posebno pogrešajo.

ZLATI ZAKLAD "LUTINE"

Na Holandskem čakajo z napatostjo, kako se bo končal poskus nemškega potapljača Beckersa, ki hoče dvigniti zlati zaklad iz ladje "Lutine", ki se je pri otoku Terschellingu potopila pred 130 leti. Ladja je bila pokrita s 13 m debelo peščeno plastjo in Beckers je prodiral skozi njo do prostora, kjer so hranili municijo. Pod tem prostorom mora biti zlati zaklad. — Zadnje poskuse, da bi prodiral do njega, bo Beckers izvršil s posebnim sesalnim stolpom, ki čaka že pripravljen v terschellinskem pristanišču.

... SKUPNA ... POTOVANJA pod osebnim vodstvom V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI: "ILE DE FRANCE" preko Havre — 27. MAJA Potem še izlet dne 17. JUNIJA Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 101.23 za tja in nazaj pa samo \$ 182.00 AQUITANIA preko Cherbourga — 5. JULIJA Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 102.34 za tja in nazaj pa samo \$ 182.00 Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasil in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval. PIŠITE ŠE DANES NA: Slovenic Publishing Company TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS 17. Junija: Itanik v Cogh Ile de France v Havre 20. Junija: De Grasse v Havre 21. Junija: Vulcania v Trst Albert Ballin v Cherbourg Manhattan v Havre 23. Junija: Olympic v Cherbourg Minotarka v Havre Veendam v Boulogne 24. Junija: Champlain v Havre Rex v Genoa Bremen v Bremen 27. Junija: Leviathan v Cherbourg 28. Junija: Berengaria v Cherbourg Hamburg - Cherbourg 29. Junija: Conte Grande v Genoa 30. Junija: Majestic v Cherbourg Statedam v Boulogne Veendam v Boulogne 1. Julija: Paris v Havre Lafayette v Havre 3. Julija: Europa v Bremen 5. Julija: Saturnia v Trst Aquitania v Cherbourg Deutschland v Cherbourg 7. Julija: Ile de France v Havre 8. Julija: Conte di Savoia v Genoa 11. Julija: Bremen v Bremen 12. Julija: New York v Cherbourg Olympic v Cherbourg 14. Julija: Champlain v Havre Rex v Genoa Britannic v Cogh 16. Junija: Leviathan v Cherbourg Westernland v Havre Veendam v Boulogne 17. Junija: Champlain v Havre Rex v Genoa Britannic v Cogh 18. Junija: Deutschland v Cherbourg Berengaria v Cherbourg 19. Junija: Lafayette v Havre Augustus v Genoa Bremen v Bremen 9. Junija: Statedam v Boulogne Minnewaska v Cherbourg 10. Junija: Paris v Havre 14. Junija: Pres. Harding v Havre Majestic v Cherbourg New York v Cherbourg Aquitania v Cherbourg 15. Junija: Conte di Savoia v Genoa 16. Junija: Europa v Bremen Pennland v Havre Rotterdam v Boulogne

7 DNI DO JUGOSLAVIJE Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI NA SVETU BREMEN • EUROPA Posebni vlak ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v Ljubljano. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbouga. NAJHITREJŠA POT DO STARE DOMOVINE Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY, NEW YORK

KDOR NAMERAVA potovati v domovino to poletje naj se čimprej oglasi za izlet Slovencev, ki potujejo na Francoskem brzoparniku "ILE DE FRANCE" 17. JUNIJA 1933 PREKO HAVRE IN PARIZA. — HITRA VOŽNJA IN DIREKTNA ZVEZA ZA JUGOSLAVIJO NIZKE CENE — IZVRSTNA POSTREŽBA — DOMAČA HRANA Za pojasnila in navodila pišite še danes na LEO ZAKRAJŠEK 1359 SECOND AVE., (General Travel Service Inc.) NEW YORK FRENCH LINE

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno. CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) Stevo same \$2. Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York City Uprava "G. N."